

התנתא למשיחא בדרף היומאי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- א. אלו טעונות תנופה ואין טעונות הגשה לוג שמן של מצורע ואשמו 2
- ב. והבכורים..... 2
- ג. ואימורי שלמי יחיד וחזה ושוק שלהן..... 3
- ד. אחד אנשים ואחד נשים בישראל ולא באחרים..... 3
- ה. שתי הלחם ושני כבשי עצרת כיצד הוא עושה נותן שתי הלחם על גבי שני כבשים ומניח שתי ידיו למטה מוליך ומביא מעלה ומוריד..... 4
- ו. תנופה היתה במזרח והגשה במערב תנופות קודמות להגשות..... 4
- ז. מנחת העומר ומנחת קנאות טעונות הגשה ותנופה..... 6
- ח. לחם הפנים ומנחת נסכים אין טעונות לא הגשה ולא תנופה..... 6
- ט. זבחי שלמי יחיד טעונים סמיכה חיים ותנופה שחוטין ואין בהן תנופה חיים..... 7
- י. זבחי שלמי ציבור טעונים תנופה חיים ושחוטין [ואין בהם סמיכה]..... 8
- יא. ואשם מצורע טעון סמיכה ותנופה חי ואין בו תנופה שחוט..... 8
- יב. שאם הניף זה בעצמו וזה בעצמו יצא ת"ל והקריב אותו לאשם והניף..... 10
- יג. ולקח הכהן לימד על הבכורים שמעונין תנופה..... 10
- יד. אחד אנשים ואחד נשים קרבנן טעון תנופה ותנופה עצמה בישראל אבל לא בידוי נשים ... מצינו שחלק הכתוב בין קרבן ישראל לקרבן עובדי כוכבים לקרבן נשים בסמיכה..... 12

דף סא.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומאי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

א. אלו טעונות תנופה ואין טעונות הגשה לוג שמן של מצורע ואשמו

אלו טעונים תנופה¹:

בטהרת המצורע², המצורע עומד חוץ לעזרת ישראל כנגד פתח מזרחית באסקופת שער ניקנור ופניו למערב, והכהן לוקח אשם של מצורע כשהוא חי ומניפו³, עם לוג השמן במזרח כדרך כל התנופות, ואם הניף זה בפני עצמו וזה בפני עצמו יצא⁴.

ב. והבכורים

כל המביא⁵ בכורים טעון קרבן ושיר ותנופה⁶ ולינה⁷. כמו שיבואר להלן בעזרה"ת.

¹ צ"ע אמאי לא הזכירה המשנה תנופת הנזיר ובהא אף אישה מניפה כדאיתא ברמב"ם הלכות נזירות פרק ח הלכה ד ואחר כך נוטל הכהן את הזרוע בשלה מן האיל וחלת מצה אחת מן הסל ורקיק אחד ונותנן על כפי הנזיר או הנזירה ומניפן ואחר כך הותר הנזיר לשתות יין ולהטמא למתים. וכן השמיטה לחמי תודה כמבואר ברמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ט הלכה ז ואם היה הקרבן תודה לוקח מן הלחם הבא עמה אחד מעשרה ומניחו עם החזה והשוק והאימורים ומניף הכל על ידי הבעלים. וצ"ע. שו"ר שבקרבן אורה דף סב: בתוד"ה וכן כתב צ"ל דזה בכלל תנופת אימורי שלמים, ואיל נזיר נמי שלמים הם, אלא דבהדי אימורים מניף גם הלחם וזרוע בשילה, אף על גב דחלוקין הם בדין תנופת נשים, דבשאר שלמים אין הנשים מניפות ואלו בניזיר גם אשה נזירה מניפה, וכדתנן בקידושין (ל"ו ע"א) וכמש"כ הרמב"ם ז"ל מ"מ בכלל תנופת אימורי שלמים הוא. (א"ה וה"ה אפ"ל נמי על לחמי תודה. ועוד אפ"ל דלא הוזכר במשנה דאנן פסקינן כר"ש וכמש"כ הרמב"ם נזירות שם הלכה ה "שמשיזרק עליו אחד מן הדמים הותר אף על פי שלא נתן על כפיו ולא הניף שכל דברים אלו למצוה ולא לעכב". ובמשנה איירי בההם דהוי חיוב וכלשון המשנה "יצא".

² רמב"ם הלכות מחוסרי כפרה פרק ד הלכה ב

³ בתוספתא פ"ח דנגעים מבואר דגם המצורע היה מניף והובא בר"ש בנגעים פ"ד מ"ה. אבל אין כן דעת רבינו ועיין במרן ולח"מ. הר המוריה שם.

⁴ בת"כ דריש לה מדכתיב אותו לאשם. כס"מ שם

⁵ רמב"ם הלכות ביכורים פרק ד הלכה א

⁶ היינו אפי' אשה מיהו האשה עצמה אין מניפה כמש"כ רבנו בפ"ט ממעדה"ק הט"ז אלא הכהן מניף לבדו ומטמון ואנדרונינוס אפשר דמניפין מספק. דרך אמונה שם א

⁷ והא דחשיב בכורים בכלל אלו דטעונין תנופה ולא הגשה צ"ע קצת, דהא ה"י הנחה בבכורים ג"כ בקרבן מערבית דרומית, כמבואר בירושלמי בכורים (פ"א ה"ה), ופסק כן הרמב"ם ז"ל בפ"ג מהל' בכורים, והיינו הגשה דמנחות ועדיפא מינה, דבמנחות א"צ אלא הגשה ובבכורים הוי הנחה ועיין בתוס' מכות דף י"ח ע"ב (ד"ה ומאן) שכתב דראב"י לא ס"ל הנחה כלל, אלא (דלכל) [הכל] לתנופה ושתי תנופות ה"י כדברי הספרי

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ג. ואימורי שלמי יחיד וחזה ושוק שלהן

שלשת מיני שלמי יחיד⁸, שהם שלמי חגיגה ושמחה, ותודה, ושלמי נזיר. לאחר ששוחט וזורק הדם, ומפשיט ומוציא האימורין, אח"כ מנתח את הבשר ומפריש החזה ושוק הימין ונותן האימורין עם החזה על השוק⁹ על ידי הבעלים וכהן מניח ידו תחת ידי הבעלים¹⁰, ומניף הכל לפני ה' במזרח.

ואם היה הקרבן¹¹ תודה לוקח מן הלחם הבא עמה, אחד מעשרה ומניחו עם החזה והשוק והאימורים, ומניף הכל על ידי הבעלים.

ובאיל הנזיר לאחר גילוחו נוטל הכהן¹² את הזרוע בשלה מן האיל וחלת מצה אחת מן הסל ורקיק אחד ונותנן על כפי הנזיר או הנזירה¹³, ומניפן ואחר כך הותר הנזיר לשתות יין ולהטמא למתים

ד. אחד אנשים ואחד נשים בישראל ולא באחרים

כבר התבאר מסכת קידושין דף לו. שהיתה אשה בעלת¹⁴ קרבן שלמים, תודה, בכורים¹⁵, או אשם מצורע, אינה מניפה, אבל הכהן מניף שקרבנה טעון תנופה והיא פסולה לתנופה, ולעולם אין אשה מניפה אלא הסוטה והנזירה בלבד, ותנופה קודמת להגשה בכל מקום.

(תבא פ"ה) וא"כ א"ש דלראב"י אין כאן הגשה אלא תנופה, אלא דא"כ מאי פריך ולימא נמי כר' יהודה, הא לר"י בעי נמי הנחה, ולא א"ש ולא הגשה אליביה, אלא דוקא כראב"י קאמר, ועיין מהר"מ ז"ל שם קרן אורה כאן.

⁸ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ט הלכה ה' ו

⁹ קרית מלך שם

¹⁰ הא דלא הוי הציצה עיין תוס' סוכה דף מ"ז דהכהן אוהו באימורים שיוצאים הוין ליד ובדרף ל"ז ע"א כתבו דמין במינו אינו הוצין והא דפריך לילפו כולהו בהדי הדדי פירכא הוא עיין שם. ועיין קדושין ל"ז ב' ומנחות ס"א ב' ועיי"ש בתוס' בכל המקומות שהקשו הא יד הבעלים הוי הציצה בין האימורים ובין יד הכהן ושם בקדושין תירצו דגזיה"כ הוא יעו"ש בחד תירוץא ומדברי רבינו משמע ג"כ כך ועיין תו"כ צו פמ"ז פרשה י"א יעו"ש. הר המורה שם.

¹¹ שם הלכה ז

¹² רמב"ם הלכות נזירות פרק ח הלכה ד

¹³ כמו משיבואר להלן שגשים פסולות להנפב מחבד במנת קנאות ונזירה.

¹⁴ רמב"ם שם הלכה טז

¹⁵ עיין רמב"ם הלכות ביכורים פרק ד הלכה א ב שאינה קוראת ועיין או"ש שם שודאי שאינה מניפה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ה. שתי הלחם ושני כבשי עצרת כיצד הוא עושה נותן שתי הלחם על גבי שני כבשים ומניח שתי ידיו למטה מוליך ומביא מעלה ומוריד

כיצד הנפת¹⁶ הלחם עם שני כבשי השלמים, מביא שני הכבשים ומניפם בעודן חיים שנאמר (ויקרא כג פסוק כ) וְהִנִּיף הַכֹּהֵן אֹתָם עַל לֶחֶם הַבְּכֹרִים תְּנוּפָה לְפָנֵי ה' עַל שְׁנֵי כִבָּשִׁים.

ואחר כך שוחטין אותן ומפשיט, ולוקח תזוה ושוק מכל אחד משניהם ומניחן בצד שתי הלחם, לחם אחד בצד זה ולחם אחד בצד זה¹⁷, כמו שיבואר להלן דף סב בעוזה"ת, ומניח שתי ידיו מלמטן ומניף הכל כאחד¹⁸ במזרח במקום כל התנופות, מוליך ומביא, מעלה ומוריד, ואם הניפן אחד אחד יצא. וי"א שיצא בחזה ושוק של כל כבש אבל הניף בלא הלחם לא יצא¹⁹.

ואחר כך מקטיר אימורי שני הכבשים ושאר הבשר נאכל לכהנים, וכן שתי החלות נוטל כהן גדול אחת מהן, והשניה מתחלקת לכל המשמרות ושתייהן נאכלות אותו היום וחצי הלילה כבשר קדשי קדשים.

ו. תנופה היתה במזרח והגשה במערב תנופות קודמות להגשות

¹⁶ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ח הלכה יא

¹⁷ תורת הקדשים דף כה: אות ז

¹⁸ ועיין בתוספתא פ"ז דמשמע שם דמניף כל אחד ואחד לבדו יעו"ש ועיי"ש דכהן אחר מניח תחת ידו של כהן זה ומניף.

¹⁹ ונ"ל דקאי על תזוה ושוק של כל כבש אבל התזוה והשוק עם הלחם י"ל דאם הניפן אחד אחד לא יצא עיין מנחות פ"א א' ויש לעיין בזה די"ל דכוונת רש"י משום דלכתחלה א"א למינפינהו יחד לכן א"א לתקן ואדרבה מדברי רש"י דשם משמע דדווקא אהא קפדינן דליהוי תנופה בעזרה אבל דווקא שיהיה ביחד י"ל לא קפדינן עלה דאל"כ לא הוה קשה מידי שם דהיכי יניף כיון דלא ידוע עם איזה תזוה ושוק יניף אם מזה הבהמה או עם האחר יעו"ש היטיב ודו"ק ומשם יש להוכיח דאם הניף הלחם לבד והתזוה והשוק לבד יצא וצ"ע בזה. הר המוריה שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

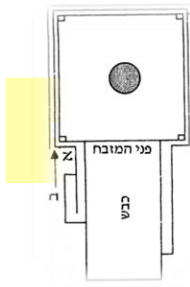
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כל הטעון י"א²⁰ שיכול להניפו אף במזרח וכל שכן במערב שקרוב יותר להיכל וי"א²¹ שתנופה דוקא במזרח מניפין אותו²². ותנופה קודמת להגשה בכל מקום²³.

וכבר התבאר לעיל דף יט: וס. במסכת סוטה דף יד. וזבחים דף סג: שכל המנחות²⁴ הקריבות לגבי המזבח²⁵ טעונות הגשה במערב כנגד חודה של קרן דרומית מערבית.

לפיכך הכהן²⁶ מוליכה אצל המזבח ומגישה במערב בקרן דרומית מערבית כנגד חודה של קרן ודיו, ואינו צריך שהמנחה עצמה תגע במזבח²⁷.

²⁰ משנה שם (דף ס"א) תנופה היתה במזרח ופי' רש"י תנופה במזרח כלומר אפילו במזרחו של מזבח יכול להניף וכל שכן במערבו שקרוב יותר להיכל עכ"ל. ואין כן דעת רבינו. לח"מ שם רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ט הלכה ה' ו

²¹ ומרן תמה על רבינו מה שמשמע מדברי' דדוקא במזרח יעו"ש וכן תמה הקרבן אהרן בפרשת צו פט"ז יעו"ש ואולי י"ל כי טעם רבינו כי אין מעבירין על המצות ותיכף יש לקיים המצוה כשבא למקום שיכול לקיים אבל באמת אין הדבר מוכרע לדעת רבינו יהי' דוקא במזרח ולא במערב וצ"ע ועיין בספרי נשא פסקא ל"ז שם משמע דדוקא במזרח יעו"ש היטיב וע"ע תו"כ מצורע פ"ב פרשה ג' יעו"ש. הר המוריה שם. ועיין מעשה רקח שהוכיח שכן פסק רבינו שאין שום מנחה שטעונה תנופה אלא מנחת סוטה ומנחת העומר ובפ"ז דתמידין ומוספין הל' י"ב פסק ומניפו במזרח גבי מנחת העומר וכ"כ בפ"ג דהלכות סוטה הל' ט"ו עיין שם מכל הני משמע דס"ל שכל התנופות הם במזרח דוקא וכפשטא דמתניתין דפרק כל המנחות דקתני תנופה היתה במזרח והגשה במערב ודלא כרש"י והרע"ב ז"ל שפי' אפי' במזרח וכ"ש במערב ודעת רבינו מבוארת דמ"ש בגמרא והא אמרת לפני ה' יכול במערב ידוע דגבי הגשה והיא כמ"ש שם דף י"ט והיינו מדכתיב לפני ה' ומשום דטעונה יסוד ובקרן מזרחית דרומית אין שם יסוד אוקמוה במערב דהוי נמי לפני ה' ומ"ש אבל הכא לפני ה' קרינן ביה כלומר שכן הוא האמת גבי תנופה. ובמרכה"מ כתב ולק"מ דהנה קי"ל עשר קדושות הן עזרת כהנים מקודשת ממנה שאין ישראלים נכנסים לשם אלא בשעת צרכיהן לסמיכה ולכפרה ולשחיטה ולתנופה ובין האולם למזבח מקודש ממנו שאין בעלי מומין נכנסים לשם וכמ"ש רבנו פ"ז מהל' בית הבחירה הי"ט, ולדעת רבנו בעל מום לוקה בין האולם למזבח, ועי' מל"מ פ"ו מהל' ביאת המקדש ה"א ושם מבואר בשם התוס' וכי תעלה על דעתך שזור ובעל מום קרב לגבי מזבח ונהי דזר אינו לוקה ודאי דאסור דבר תורה לכנס בין האולם למזבח בק"ו מבעל מום דשרי בעזרת כהנים וא"כ כיון דאף בעזרת כהנים לא הותר כניסה לזר אלא לצורך תנופה ודאי דאסור לזר לכנס למערב דהיינו בין האולם למזבח כיון דהתנופה כשרה במזרח ושפיר כתב רבנו דתנופה דוקא במזרח כיון דהכהן מניח ידו תחת הבעלים, וזהו שסיים רבנו וכל הטעון תנופה במזרח מניפין אותו משום לא פלוג אפי' היכא דהתנופה בכהנים כמ"ש רבנו פ"ח מהל' תמידין ומוספין הי"א עיין שם.

²³ שם הלכה מז

²⁴ שם פרק יב הלכה ו ופרק יג הלכה יב

²⁵ למעט שתי הלחם ולחה"פ. קרית מלך

²⁶ ואינו כשר אלא ככהן כמבואר ברמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק א הלכה כב

²⁷ כסף משנה מעה"ק שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ז. מנחת העומר ומנחת קנאות טעונות הגשה ותנופה

כבר התבאר לעיל דף נט. שביום ט"ז ניסין²⁸ לוקחין עשרון שטחנו וביררו ריקדו וקלו מג' עשרונים, ולוקחים לוג שמן וקומין לבונה, ככל מנחת סולת, כמו שנאמר בפרשת אמור (שם כג פסוק יא יג) וְהִנִּיף אֶת הָעֹמֶר לְפָנֵי ה' לְרִצְוֹנְכֶם מִמִּזְבֵּחַ הַשָּׁבֶת וּגו'. ומנחתו שני עשרנים סלת פלולה בשמן וגו' וכולל הסולת עם השמן, ומניפו במזרח המזבח, מוליד ומביא ומעלה ומוריד.

ואח"כ מגיש הכלי שרת שבו המנחה נגר חוד קרן מערבית דרומית של מזבח החיצון ככל מנחת סולת.

עוד התבאר שם ובמסכת סוטה דף יד: שהסוטה²⁹ אחר ששתתה נותן הכלי שרת שבו עשרון הקמח ע"י האשה, והכהן מניח ידיו תחת ידיה, ומניף מוליד ומביא מעלה ומוריד, שנאמר וְלָקַח הַכֹּהֵן מִיַּד הָאִשָּׁה אֶת מִנְחַת הַקְּנָאוֹת וְהִנִּיף אֶת הַמִּנְחָה לְפָנֵי ה' וְהִקְרִיב אֹתָהּ אֶל הַמִּזְבֵּחַ.

ואח"כ לוקח הכהן הכלי שרת שבו המנחה, ומגישה בהכלי לקרן דרומית מערבית של מזבח.

ח. לחם הפנים ומנחת נסכים אין טעונות לא הגשה ולא תנופה

וכבר התבאר לעיל דף יט: וס. במסכת סוטה דף יד. וזבחים דף סג: שרק המנחות³⁰ הקריבות לגבי המזבח טעונות הגשה במערב כנגד חודה של קרן דרומית מערבית. אך שתי הלחם למרות שיש בהם תנופה ולחם הפנים שאין בהם תנופה, אינן קריבות לגבי מזבח ואין בהם הגשה.

²⁸ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ז הלכה ג - יב

²⁹ רמב"ם הלכות סוטה פרק ג הלכה טו

³⁰ שם פרק יב הלכה ו ופרק יג הלכה יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

עוד התבאר לעיל שם שכל בהמה ³¹שיקריבוה עולה³² או שלמים, בין של יחיד בין של צבור. צריך שיביאו עמה מנחה, ומידתה משתנית בהתאם למין הבהמה שמביא כמבואר בפרשת פינחס (פרק כח פסוק יב יג) וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְפָר הָאֶחָד וּשְׁנַיִ עֶשְׂרִים וּגו' לְאֵיל הָאֶחָד. וְעֶשְׂרֵן עֶשְׂרוֹן וּגו' לְכֶבֶשׂ הָאֶחָד.

החטאת והאשם, בכור ומעשר, ופסח, וכל קרבנות העופות, א"צ מנחת נסכים חוץ מחטאת ואשם של מצורע, שנתפרש בתורה בג' מיני כבשים שמביא, דהיינו, א' לחטאת, וא' לאשם, וא' לעולה, יביא לכל א' למנחת נסכים שלו, עשרון סולת ורביעית ההין שמן, ועושה אותה מנחת סולת.

וכל מנחת נסכים נעשה מנחת סולת, וא"צ תנופה ולא הגשה, ולא קמיצה, ולא לבונה, אבל מעלה למזבח ומולחה וזורקה על האישים כולה כליל.

ט. זבחי שלמי יחיד טעונין סמיכה חיים ותנופה שחוטין ואין בהן תנופה חיים

כבר התבאר במסכת ב"ק דף יג. שכל קרבנות בהמה³³ שיקריב היחיד, בין חובה³⁴ ובכלל זה אשם כמבואר במסכת זבחים דף יא. בין נדבה, סומך עליהן כשהן חיים, חוץ מן הבכור והמעשר והפסח, שנאמר (ויקרא פרק ג פסוק ב) וְסֹמֵךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ קֶרְבָּנוֹ, מפי השמועה למדו שכל קרבן במשמע חוץ מפסח ובכור ומעשר.

³¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ב הלכה א ד

³² ואולם לכבש העולה שמקריבין עם העומר, פירשה תורה שיביא מנחת נסכים שלו ב' עשרונים סולת ושלישית ההין שמן, ועושה גם אותה מנחת סולת

³³ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג הלכה ו

³⁴ ואף עולת ראייה טעון סמיכה עיין לקמן פ"א מהל' חגיגה ה"ט ועיין תוס' שבת קל"ו ב' וגליון הש"ס שם יעו"ש היטיב וכ"כ בס' שער המלך לקמן הלכה י"ג. ומבואר מכאן שגם אשם טעון סמיכה עיין זבחים י"א א' ועיי"ש תוס' ד"ה (ה' א') מה לשלמים וכו' ועיין יומא ל"ו א' ובתוספתא מנחות פ"י. הר המוריה שם. מכאן יש לתמוה על התוס' פ"ב דקדושין דף נ"ה ד"ה ודילמא אשם הוא וכו' שכתבו דאשם לא בעי סמיכה עיין שם דהוי היפך משנה זו להדיא ושמעתי שכבר הקשו קושיא זו הראשונים שלפנינו ע"כ. מעשה רקח שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

וכבר התבאר ששלשת מיני שלמי יחיד³⁵, שהם שלמי חגיגה ושמחה, ותודה ושלמי נזיר. לאחר ששוחט וזורק הדם, ומפשיט ומוציא האימורין, אח"כ מנתה את הבשר ומפריש החזה ושוק הימין ונותן האימורין עם החזה על השוק³⁶ על ידי הבעלים וכהן מניח ידו תחת ידי הבעלים³⁷, ומניף הכל לפני ה' במזרח.

י. זבחי שלמי ציבור טעונים תנופה חיים ושחוטין [ואין בהם סמיכה]

אין סמיכה³⁸ בקרבנות הציבור הוין משתי סמיכות, על שער המשתלח ועל פר העלם דבר, ודבר זה הלכה מפי משה רבינו שאין בעבור אלא שתי סמיכות.

וכבר התבאר ששני³⁹ כבשי השלמים הבאים עם הלחם בעצרת, מניפם בעודן חיים שנאמר (ויקרא כג פסוק כ) וְהִנִּיף הַכֹּהֵן אֹתָם עַל לֶחֶם הַפְּרִים תְּנוּפָה לְפָנֵי ה' עַל שְׁנֵי קָבָשִׁים.

ואחר כך שוחטין אותן ומפשיט, ולוקח חזה ושוק מכל אחד משניהם ומניחן בצד שתי הלחם כמו שיבוא להלן דף סב בעזרה"ת, ומניח שתי ידיו מלמטן ומניף הכל כאחד⁴⁰.

יא. ואשם מצורע טעון סמיכה ותנופה חי ואין בו תנופה שחוט

³⁵ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ט הלכה ה' ו

³⁶ קרית מלך שם

³⁷ הא דלא הוי חציצה עיין תוס' סוכה דף מ"ז דהכהן אוחז באימורים שיוצאים הוין ליד וכדף ל"ז ע"א כתבו דמין במינו אינו הוצין והא דפריך לילפו כולו בהדי הדדי פירכא הוא עיין שם. ועיין קדושין ל"ז ב' ומנחות ס"א ב' ועיי"ש בתוס' בכל המקומות שהקשו הא יד הבעלים הוי חציצה בין האימורים ובין יד הכהן ושם בקדושין תירצו דגזיה"כ הוא יעו"ש בחד תירווצא ומדברי רבינו משמע ג"כ כך ועיין תו"כ צו פט"ז פרשה י"א יעו"ש. הר המורה שם.

³⁸ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג הלכה י

³⁹ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ח הלכה יא

⁴⁰ ועיין בתוספתא פ"ו דמשמע שם דמניף כל אחד ואחד לבדו יעו"ש ועיי"ש דכהן אחר מניח תחת ידו של כהן זה ומניף.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כבר התבאר במסכת יומא דף סא. ובסוטה דף ז. ודרף ח. ובזבחים לג. שכל⁴¹ מחוסרי כפרה בעת שמטהרין אותן עומדים חוץ לעזרת ישראל⁴², כנגד פתח מזרחית באסקופת שער ניקנור ופניהם למערב.

ושם עומד המצורע והכהן לוקח אשם של מצורע כשהוא חי ומניפו עם לוג השמן במזרח כדרך כל התנופות⁴³, ואם הניף זה בפני עצמו וזה בפני עצמו יצא.

ואחר כך מביא את האשם של מצורע עד הפתח ומכניס שתי ידיו לעזרה⁴⁴, ולמרות שהוא טמא סומך עליו⁴⁵, כיון שאי אפשר בענין אחר⁴⁶, ושוחטין אותו מיד, וי"א⁴⁷ שבמקום שמניף שם היה סומך ותיכף התנופה היתה הסמיכה.

⁴¹ רמב"ם הלכות מחוסרי כפרה פרק ד הלכה ב

⁴² ותנן בפ"ק דכלים שמחוסר כפורים אסור ליכנס לעזרת ישראל. ומ"ש כנגד פתח מזרחית באסקופת שער ניקנור ופניו למערב. בת"כ על פסוק והעמיד הכהן המטהר לפני ה' פתח אהל מועד מעמידן בשער ניקנור אחוריהם למזרח ופניהם למערב. כסף משנה שם.

⁴³ שדעת רבינו כיון שהקשו ליעייל ידיה ולסמוך ויהיה תיכף נראה שאין שם הכנסת יד אלא לסמיכה מפני התכיפה אבל תנופה כהן לבדו מניף כי אין לחוש בה לתכיפה וגם תנופה יכול הכהן להניף בשביל הבעלים כמו שמצינו בכמה מקומות שהקפידו על הסמיכה ולא הקפידו על התנופה אף אם לא תהיה בבעלים ... וגם דכיון דכתיב לפני ה' צריך שיניף במקום שמניף שאר תנופות. כס"מ שם. מהר"י קורקום. ועיין לה"מ ועיין הר המוריה תוספתא פ"ח דנגעים מבואר דגם המצורע היה מניף והובא בר"ש בנגעים פ"ד מ"ה. אבל אין כן דעת רבינו

⁴⁴ ואף על פי שבתוספתא אמרו שסמיכה זו לא היה תיכף לה שחיטה כבר אמרו בפרק כל הפסולים דלמ"ד ביאה במקצת לא שמה ביאה מעייל ידיה וסומך להיות תיכף השחיטה ככל הסמיכות שהקפידה תורה על התכיפה בהם אך לא לדעת ר"י בר"י שסובר שאין המקום כשר לשחיטת קדשי קדשים וכבר נתבאר בהל' בית הבחירה לדעת רבינו שעד שער מזרחי שהוא שער ניקנור כשר לשחיטת קדשי קדשים והכל נקרא צפון גם נתבאר בהל' ביאת המקדש דביאה במקצת לא שמה ביאה וכיון שכן ה"ז מכניס ידיו וסומך כמ"ש כאן ושוחטין שם דתיכף לסמיכה שחיטה ככל הסמיכות עכ"ל. כס"מ שם. מהר"י קורקום.

⁴⁵ בלה"מ הקשה איך כתב בפ"ג מהלכות מעשה הקרבנות ואין סומך אלא מהור ואם סמך הטמא סמך הא אפשר ליה למעיילי ידיה ולסמוך, ועיין מרכה"מ שתירץ לדין שפיר כתב רבנו פ"ג מהל' מעשה הקרבנות דסמיכה בטהורין דהא קי"ל דטבול יום אסור לכנוס לעזרת נשים מדברי סופרים והאיך אפשר דמעיל ידו לכתחלה.

⁴⁶ כ"כ בתוד"ה ניעול שאין מציאות של סמיכת מצורע בטהרה מה שאין כן שאר טמאים יכולים לסמוך כשהם טהורים, או ישלחו קרבנותיהם. וכעין זה כתב במהרש"א פסחים צב. ד"ה יבא עשה

⁴⁷ השנות הראב"ד שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

יב. שאם הניף זה בעצמו וזה בעצמו יצא ת"ל והקריב אותו לאשם והניף

הנפת⁴⁸ שני הכבשים בעצרת בעודם היים מניפם כאחד. ואם הניף זה בפני עצמו וזה בפני עצמו יצא, וכן הנפת הלחם עם הכבשים מניף הכל כאחד⁴⁹, ואם הניפן אחד אחד יצא⁵⁰. וי"א שיצא בחזה ושוק של כל כבש, אבל הניף בלא הלחם לא יצא⁵¹.

וכן בטהרת המצורע⁵², שמניף אשם של מצורע כשהוא חי ומניפו, עם לוג השמן לכתחילה מניפם אחד, ואם הניף זה בפני עצמו וזה בפני עצמו יצא⁵³.

יג. ולקח הכהן לימד על הבכורים שטעונין תנופה

כבר התבאר במסכת מכות דף יח: שהמביא את הבכורים קורא ועודהו הסל על כתיפו⁵⁴ (דברים כו פסוק ג) הַגִּדְתִּי הַיּוֹם לְה' אֱלֹהֶיךָ וּגּוֹ', ומוריד

⁴⁸ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ח הלכה יא
⁴⁹ ועיין בתוספתא פ"ו דמשמע שם דמניף כל אחד ואחד לבדו יעו"ש ועיי"ש דכהן אחר מניח תחת ידו של כהן זה ומניף.

⁵⁰ אפשר שהוא נלמד מאשם ולוג שמן. כס"מ שם
⁵¹ ונ"ל דקאי על חזה ושוק של כל כבש אבל החזה והשוק עם הלחם י"ל דאם הניפן אחד אחד לא יצא עיין מנחות פ"א א' ויש לעיין בזה די"ל דכוונת רש"י משום דלכתחלה א"א למינפינהו יחד לכן א"א לתקן ואדרבה מדברי רש"י דשם משמע דדווקא אהא קפדינן דליהוי תנופה בעזרה אבל דווקא שיהיה ביחד י"ל לא קפדינן עלה דאל"כ לא הוה קשה מידי שם דהיכי יניף כיון דלא ידוע עם איזה חזה ושוק יניף אם מזה הבהמה או עם האחר יעו"ש היטיב ודו"ק ומשם יש להוכיח דאם הניף הלחם לבד והחזה והשוק לבד יצא וצ"ע בזה. הר המוריה שם

⁵² רמב"ם הלכות מחוסרי כפרה פרק ד הלכה ב
⁵³ בת"כ דריש לה מדכתיב אותו לאשם. כס"מ שם
⁵⁴ נראה שהוא משום חיבוב מצוה כדפירש"י בפ' בא (י"ב ל"ד) גבי משארותם על שכמם כדי לחבב את המצוה ואם קשה לו יחזיקנו בידו ואם ג"ז אינו יכול נראה דאינו מעכב רק שיתנגנו מידו ליד הכהן שנא' ולקח הכהן הסנא מידך. דרך אמונה שם ע

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

הסל מעל כתיפו ואוחזו בשפתיו והכהן מניח ידו תחתיו⁵⁵ תחת הסל וי"א⁵⁶ הכהן אוחז למעלה בשפתותיו והבעלים אוחזין למטה ומניף מוליך ומביא מעלה ומוריד⁵⁷, וקורא (שם פסוק ה) אַרְמִי אֶבֶד אֲבִי וַיֵּרֶד מִצְרַיִם וְגו' עד שגומר כל הפרשה ומניחו בצד המזבח בקרן דרומית מערבית בדרומה של קרן וישתחוה בפישוט ידים ורגלים נגד ההיכל ויצא, וי"א⁵⁸ שצריך אז להניף עוד הפעם.

ומניין שהן טעונין תנופה שנאמר (שם פסוק ד) וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטָּהוֹר מִיָּדָךְ לַרְבוֹת אֶת הַבְּכוֹרִים לַתְּנוּפָה. ותנופה אינה מעכבת⁵⁹.

וכשם שטעונין תנופה כך טעונין קרבן שלמים [ושיר] שנאמר בהן (שם פסוק יא) וְשָׂמַחְתָּ בְּכָל הַטּוֹב וּשְׂמַחַת בְּכָל הַטּוֹב וּבְרַגְלִים אֹמֵר וּשְׂמַחַת בַּחֲגֹךְ מֵה שְׂמַחַת הַחֹג בְּשַׁלְמִים אַף כֵּן בְּשַׁלְמִים, ואין הקרבן מעכבת.

דף סא:

⁵⁵ לא כמו בתנופת קדשים שבי רבנו בפ"ט ממעה"ק ה"ו שכהן מניח ידו תחת יד הבעלים ומניף דכאן דילפי מדכתיב ולקח הכהן הטנא מידך כמשי"כ רבנו בסמוך משמע שהבעלים אוחזין למעלה והכהן נוטלו מידו מלמטה ומה"ט כאן גם שותפין מניפין שניהן שאוחזין שניהן בשפתותיו למעלה ולא כמו בקדשים ששותפין אין מניפין. המקנה קדושין ל"ו ב' ד"ה מכנים

⁵⁶ גי' התו' בקדושין ל"ו ב' ד"ה מכנים ועיין מאירי מכות כאן הביא ב' דעות אחת דעת הרמב"ם ושנית דגם כאן כמו בקדשים שהכהן מניח ידו תחת יד הבעלים ושניהם תחת הכלי ומניפין ומשמע שמסכים לדעה זו אבל בסוכה מ"ז ב' משמע שמסכים לדעת רבנו וכ"ד רש"י ותוס' וריטב"א בסוכה שם כד' רבנו וכ"כ רש"י במנחות ס"א ב.

⁵⁷ כמשי"כ רבנו בפ"ט ממעה"ק ה"ז והתנופה היתה במזרח העזרה כמשי"כ שם ה"ו:

⁵⁸ רש"י בפ' תבא וכן הביא הסמ"ג מ"ע ק"מ בשמו וכן פסק הריטב"א במכות י"ח ב' ד"ה ואיכא וכתב שם כן בשם סה"מ ודלא כרבנו ובעל הלכות שפסקו שא"צ אלא תנופה א' ע"ש:

⁵⁹ תנופה ודאי אינה מעכבת דיליף משלמים (מנחות סא, א), ושם ג"כ אינו מעכב, וגם בנוזר דרב יליף עכובא בתנופה (נוזר מו, א), זה דוקא לר"א אבל לחכמים תנופה אינה מעכב' בנוזר, כמוש"כ רבינו פרק ח' הלכה ה' מהלכות נוזרות, ורק קרבן דיליף] דשמחה בקרבן היא (ירושלמי בכורים פ"ב ה"ב), סד"א כיון דשמחה מעכב', דמן החג ואילך מביא ואינו קורא (פסחים לו, ב) לפי שאינן בשמחה, הו"א דבלא קרבן אינו קורא, להכי קמ"ל דאין הקרבן מעכב כלל, וקורא בלא קרבן, ודו"ק. או"ש שם ובמכות י"ח ע"ב אמר דלר' יהודא דיליף הנחה לתנופה א"כ הנחה אינה מעכבת יעו"ש. והנראה בכונת הגמרא, דכיון דר' יהודא מפרש והניחו מלשון (שמות לב, לד) נחה העם על תנופה מעלה ומטה כו', א"כ אמאי אפקיה רחמנא בלשון הנחה, לומר דהנחה לא תיפוק ליה מכלל תנופה, וכמו דתנופות בכל התורה שירי מצוה הן ואינן מעכבות, כן הנחה אינה מעכבת בבכורים, וכמו כן מצינו בחגיגה י"א ע"א ובזבחים (ד, א) והקריבו זו קבלת הדם, ומדאפקיה רחמנא בלשון הולכה למימרא דהולכה לא תפקי' מכלל קבלה לענין לשמה, וכיו"ב ממש הך דהכא, וזה ברור בס"ד. או"ש שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

**יד . אחד אנשים ואחד נשים קרבנן טעון תנופה ותנופה עצמה
בישראל אבל לא בידי נשים ... מצינו שחלק הכתוב בין
קרבן ישראל לקרבן עובדי כוכבים לקרבן נשים בסמיכה**

הכל סומכין⁶⁰ חוץ מהרש שוטה וקטן ועבר ואשה וסומא ונכרי.

וכבר התבאר מסכת קידושין דף לו. שהיתה אשה בעלת⁶¹ הקרבן אינה מניפה, אבל הכהן מניף, שקרבנה טעון תנופה והיא פסולה לתנופה, ולעולם אין אשה מניפה אלא הסוטה והנזירה בלבד, ובנכרי אין שייך תנופה כיון שאינו מביא אל עולות ואין בהם תנופה⁶².

⁶⁰ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג הלכה ח

⁶¹ רמב"ם שם הלכה טז

⁶² זבח תודה דף כו. ד"ה מאי קאמר

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

